

kurser. Det er provokerende, og det har ikke en pind med højskole at gøre.

Når der er krise i højskolen nu, som man siger, skyldes det altså, at det går godt i Danmark. Undervisningsministerens glimrende redegørelse, som vi diskuterer i dag, har jo en kurve, en graf, bagest, som viser, at i gode tider er der svigtende tilgang til højskolerne, og i dårlige tider med svigtende beskæftigelse og stigende arbejdsløshed er der god elevtilgang. Og man kan jo ikke begræde, at det går godt i Danmark.

Alle konstruktive fornuftige kræfter kan heller ikke være uenige i, at det finanslovsforlig, som Det Konservative Folkeparti indgik med regeringen for to år siden med virkning fra 1996, som slog til på en konstruktiv måde over for unge under 25 år, og som selvfølgelig har ramt højskolerne på tilgangen, skal ændres, fordi det har givet højskolerne problemer.

Den del af finanslovsforliget har været en tordnende succes, når man ser på ungdomspolitikken. Ungdomsarbejdsløsheden er jo raslet ned, og stort set alle andre lande i Europa må være dybt misundelige over så mange unge, der er i arbejde, og så lille en ledighed, vi har blandt de unge, og det er bl.a. takket være dette forlig.

En positiv udvikling i Danmark og en rigtig politik har altså ført til nogle problemer for højskolen. Det skal man ikke gå hen og græde over, men selvfølgelig er der problemer; små årgange af unge kan man jo heller ikke gøre noget ved, men det giver naturligvis også en mindre tilgang til højskolerne.

Så er der denne konkurrenceforvridning. Der er altså tilbud om uddannelse og ophold af forskellig art, hvor der på forskellige måder ydes flere statspenge dels til selve uddannelsen, dels til livets ophold, og det gør, at højskolerne forekommer at være dyre.

På den anden side: Når et almindeligt 3-4 måneders højskoleophold, altså de lange kurser, koster omkring 1.000 kr. om ugen, er de unge, der tjener penge og går på højskole, jo motive-rede for det. Mulighederne for at tjene pengene og gå på højskole er bedre i dag end nogen sinde, så de, der kommer ind på højskolerne i dag, er hjemmotiverede. Det er ikke nogen, der er henvist af det sociale system eller af arbejdsfor-midlingen, de er hjemmotiverede, og det er noget, der er positivt, hvis man fokuserer på kvaliteten. Lad være med at se det hele kun fra den sorte side.

Vi har flere højskoler i dag end næsten nogen sinde, og hvis vi skulle komme ned på et tal, der ligner det, vi kendte for 10, 12 eller 13 år siden, ser vi det ikke fra De Konservatives side som nogen ulykke. Det afgørende er, at vi har nogle højskoler, som bevarer den store kerne af positiv værdi, der findes her.

Men der er alligevel en tendens til, at de, der kommer på højskolerne i dag, er dem, højsko-lerne selv har kaldt Formel 1-kørerne, altså en overklasse. Det behøvede ikke være sådan, at det kun skal være dem, der kommer med stu-dentereksamen og er meget dominerende i dag på højskolerne. Det kunne også være andre fra erhvervsskolerne og erhvervsuddannelserne, som tjener penge, som kom på højskoler. Det har måske noget med kultur at gøre, og jeg selv tror ikke, det har så meget med økonomi at gøre.

Men der ligger en opgave i at få alle grupper med, for det er jo en del af højskolens værdi, at de ikke bare er for én eller nogle få samfunds-grupper, men at det er her på højskolen, at unge fra alle samfundslag mødes. Det var jo det, den mandlige del af befolkningen gjorde som værnepligtige, da vi var unge. De kom alle sammen: høj og lav, tyk og tynd, rig og fattig – alle mulige i samme uniform og så af sted. Det var dybt socialt, og der var en masse positive ting i det. Det er der ikke på samme måde i dag, fordi der ikke er så mange, der bliver indkaldt, men så meget desto mere vigtigt er det, at højskolerne får alle samfundslag med.

Så bliver der rejst nogle spørgsmål i redegørelsen, og det første er: Hvor speciel skal en højskole være? Ja, den skal i hvert fald ikke være så speciel, at det hele ender med at være golfkurser og fritidsaktiviteter og ferieaktivite-ter med statstilskud. Det finder vi dybt forarge-ligt, og vi er fra konservativ side glade for, at Højskoleforeningen har taget fat på de højsko-ler, der ikke kan klare selvdisciplinen og udnyt-ter muligheden for at misbruge nogle gode, rummelige regler.

At helt op til to tredjedele af undervisnings-tiden kan bruges på et enkelt fag mener vi nok er for meget. Hvis man satte det til halvdelen af tiden, som jeg også forstår, at højskolernes tals-mænd mener kunne være rimeligt, var det måske mere hensigtsmæssigt. Men højskolerne skal fortsat være af folkeoplysende og almen-dannende karakter, og de må ikke blive specialiserede. Folkehøjskolerne skal fortsat være